

Werkprotocol Toevalsvondsten Archeologie Natuurontwikkeling Krimpenerwaard

Inleiding

In dit werkprotocol wordt de omgang met archeologische toevalsvondsten bij de werkzaamheden in het kader van de natuurontwikkeling in de Krimpenerwaard vastgelegd. Tijdens de niet archeologische graafwerkzaamheden kunnen archeologische vondsten aan het licht komen, deze worden als toevalsvondst gekarakteriseerd.

Het Werkprotocol dient te worden toegevoegd aan de werkplannen t.b.v. de uitvoering van de werkzaamheden. Het doel van het werkprotocol is ervoor te zorgen dat voor de betrokkenen bij de uitvoering duidelijk is wat er als toevalsvondst kan worden aangetroffen en wat er moet gebeuren als er een toevalsvondst wordt gedaan.

Contactpersonen archeologie

Sjoerd Looper
Adviseur Archeologie
Sjoerd.looper@arcadis.com
06 2169 4425

Karin Wink
Senior-adviseur Archeologie
Karin.wink@arcadis.com
06 2191 7313

Beschrijving van de werkzaamheden

Binnen verschillende plangebieden in de Krimpenerwaard zal natuurontwikkeling plaatsvinden. De bodemversturende werkzaamheden die hierbij van invloed kunnen zijn op archeologische waarden zijn het plaatselijke afplagen van percelen (tot max. circa 0,3 m -mv) én het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs de bestaande sloten en watergangen, waarbij ontgravingen plaatsvinden ten behoeve van het verflauwen van de oevers

Meldingsplicht

Indien er bij werkzaamheden archeologische toevalsvondsten worden aangetroffen, zoals bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet 2016, moet hiervan melding worden gedaan bij het Bevoegd Gezag. Het contact met het bevoegd gezag wordt verzorgd door de bovengenoemde contactpersoon archeologie. De werkommschrijving te volgen bij het aantreffen van een archeologische vondst is hieronder beschreven in het stappenplan.

Stappenplan

Indien er tijdens het werk archeologische vondsten, sporen of structuren aangetroffen worden, dient conform onderstaand protocol gehandeld te worden. De veldarcheoloog is niet aanwezig tijdens de civieltechnische graafwerkzaamheden, maar wel oproepbaar om de situatie eventueel ter plaatse te komen bekijken. Ondertussen kunnen werkzaamheden op een ander deel van het terrein worden uitgevoerd. Indien het aantreffen van de archeologische resten van invloed is op de voortgang van het project, of wanneer het om waardevolle archeologisch resten gaat, zal contact opgenomen worden met de opdrachtgever en het bevoegd gezag.

Tijdens toolboxmeetings dienen de uitvoerders van de opdrachtnemer die werken aan het ontgraven van de bovengrond en anderszins de bodem verstoren, geïnformeerd te worden over wat te doen bij het aantreffen van (mogelijke) archeologische resten. Dit werkprotocol wordt daarom bij alle werkplannen gevoegd, zodat betrokkenen hiervan kennis kunnen nemen.

Als er tijdens de werkzaamheden een toevalsvondst wordt aangetroffen dienen de volgende stappen uitgevoerd te worden:

Tabel 1: Stappenplan toevalsvondsten archeologie

Stap	Actie
1	In de nabijheid van de locatie van de vondst wordt het werk tijdelijk stilgelegd. Dit wordt gemeld aan de toezichthouder.
2	De uitvoerder/toezichthouder markeert de locatie van de vondst op de kaart en noteert de coördinaten van de vondstlocatie. Tevens dienen er foto's van de vondst gemaakt te worden die worden doorgestuurd naar de contactpersoon archeologie.
3	De vondsten worden door de uitvoerder en/of toezichthouder op locatie bewaard ((<i>in situ</i>). Als het gaat om vondsten in de al uitgegraven stort, worden deze apart gelegd (zoveel mogelijk ter hoogte van de oorspronkelijke vondstlocatie); bij vondsten die zich nog (deels) in het ongeroerde grond bevinden, worden deze niet verder af- of uitgegraven of anderszins verder verstoord.
4	De toezichthouder belt de contactpersoon archeologie.
5	In overleg met de contactpersoon archeologie kunnen de werkzaamheden op de locatie van de vondst weer worden opgepakt of worden er aanvullende maatregelen getroffen om de vondst nader te onderzoeken en op de locatie tijdelijk niet te werken.
6	Indien dit noodzakelijk wordt geacht wordt een veldarcheoloog opgeroepen om de vondst in het veld te inspecteren en eventueel te documenteren en/of te bewaren.
7	De vondst moet worden gemeld bij het bevoegd gezag, dit verzorgt de contactpersoon archeologie.
8	De afspraken en eventuele aanpassingen in het werkproces worden door uitvoerder vastgelegd in het weekrapport.

Gevolgen van archeologische vondsten voor de voortgang van de graafwerkzaamheden

Het kan zijn dat door de aanwezigheid van archeologische resten er plaatselijk niet verder gegaan kan worden met graafwerkzaamheden. Er kan natuurlijk wel op andere locaties verder gegaan worden met graafwerkzaamheden. Indien er behoudenswaardige vondsten aangetroffen worden zal de veldarcheoloog in overleg met de opdrachtgever en bevoegd gezag besluiten of de archeologie in situ behouden kan blijven of dat er verder opgegraven dient te worden.

Archeologische verwachting

De archeologische vondstcategorieën met enkele voorbeelden zijn in onderstaande tabel weergegeven;

Tabel 2: Mogelijke vondstcategorieën

Vondsttype	Voorbeeld
Losse vondsten (landbodems)	Aardewerk (scherven)*, glasscherven, vuurstenen werktuigen, objecten van natuursteen en dierlijke of menselijke botresten.
Losse vondsten (waterbodems)	Houten roeispanten of roeispaan hoezen, resten van boten of vloten, metalen of benen vishaken, visfuiken en depositie objecten zoals zwaarden of bijlen.
Structuren	Woonplaats (een 'vuil' ogende ophooglaag met daarin vondsten), paalkuilen en houten palen, een brug, sluisjes of duikers, oude wegen, greppels of (water)putten.

* Losse (kleine) aardewerk scherven worden vaak verspreid aangetroffen. Dit geeft geen aanleiding tot een melding. Concentraties van aardewerk, of de vondst van aardewerk te relateren aan een structuur dienen wel gemeld te worden.

Bij dit protocol zijn afbeeldingen van een aantal van de te verwachte vondsten en structuren toegevoegd als voorbeeld (zie onder). Dit is met nadruk géén complete lijst van alle mogelijke vondstcategorieën, bij twijfel over de aard van een vondst dient altijd contact opgenomen te worden met het contactpersoon archeologie.

Losse vondsten (landbodems)

Menselijk botmateriaal

Dierlijk botmateriaal

Aardewerk (concentraties)

Stenen werktuigen

Natuurstenen object (wetsteen)

Glas

Losse vondsten (waterbodems)

Houten roeispaan

Houten boot

Bronzen Bijlen (depositie)

Vishaken

Visfuiik

Structuren

Greppel in veen (grijs)

Oude weg

Muur (met palen fundering)

Boerderijplaats (met paalsporen)

Houten palen

Steiger resten

